

15 پیش‌بینی در مورد آینده اینترنت

اینترنت در چند سال اخیر زندگی مردم را بکلی دگرگون ساخته، راه‌های جدیدی برای ارتباط با خانواده و دوستان ایجاد کرده و شیوه‌های مرسوم ارتباط بین سازمان‌ها و شرکت‌ها را نیز به طور کلی متحول کرده است.

اینترنت در چند سال اخیر زندگی مردم را بکلی دگرگون ساخته، راه‌های جدیدی برای ارتباط با خانواده و دوستان ایجاد کرده و شیوه‌ها، مرسوم ارتباط بین سازمان‌ها، شرکت‌ها، نه به طه، کل، متحما، کده است. اما اینترنت هنوز در ابتدای راه قرار دارد. تنها بیست و چند سال از دسترسی عمومی به شبکه مجازی اطلاعات می‌گذرد و به همین دلیل گزاره نیست بگوییم در آینده شاهد تغییرات بسیار گسترده تری در ساختار و شیوه بهره‌گیری از آن باشیم. با این که هنوز بسیاری از کارشناسان درباره بی طرفی محتویات وب، حفظ حریم خصوصی و نیز ساختار اینترنت اختلاف نظر دارند، اما در مقابل نوعی اتفاق نظر در مورد آینده اینترنت در ده سال آینده وجود دارد.

به مناسبت بیست و پنجمین سالگرد تولد وب، موسسه پژوهشی پیو (Pew Research Center) با همکاری دانشگاه الون (ElonUniversity) یک نظرسنجی بسیار گسترده انجام داد و نظر بیش از 1500 نفر از کارشناسان خبره در حوزه اینترنت و دنیای دیجیتال را در مورد آینده وب جویا شد.

نتایج به دست آمده از این نظر سنجی جالب بود. بیشتر این کارشناسان بر این باورند در ده سال آینده اینترنت کارکردی همچون برق در زندگی روزمره بشر می‌یابد. در واقع اینترنت به بخشی جدایی ناپذیر از زندگی بدل شده و حتی تصور زندگی بدون آن نیز دشوار خواهد شد.

این کارشناسان در مورد تأثیرات این تغییرات بر زندگی بشر با یکدیگر اختلاف نظر دارند. اصلی‌ترین نگرانی‌های پیش روی در گسترش استفاده از اینترنت را باید امکان گسترش بد اخلاقی در حوزه مجازی، زیرپا گذاشتن اصول انسانی، اشاعه ناهنجاری‌ها و خشونت، نقض گسترده حریم خصوصی و نیز سرقت اطلاعات شخصی کاربران دانست. اما بهتر است سخن کوتاه کنیم و نگاهی اجمالی به 15 پیش‌بینی ارائه شده از سوی این کارشناسان در مورد آینده وب در ده سال آینده بیندازیم:

1 - به اشتراک گذاری اطلاعات روی شبکه جهانی ساده تر شده و بسیار آسان تر و سریع تر از امروز می‌توان این کار را به انجام رساند. بهره‌گیری از ایمیل، وبلاگ نویسی، شبکه‌های اجتماعی مختلف و نیز فضای ابری از مهم‌ترین شیوه‌های به اشتراک گذاری اطلاعات بین کاربران معمولی است.

2 - گسترش اینترنت سبب افزایش ارتباط موثر جهانی می‌شود. این امر به نوبه خود می‌تواند به نزدیکی هر چه بیشتر جوامع انسانی و گسترش صلح و دوستی در جهان بینجامد. افزایش درک متقابل ناشی از ارتباط موثر نه تنها می‌تواند جلوی بسیاری از سوء تفاهات و دشمنی‌های بی‌منطق را بگیرد، بلکه می‌تواند برخی مشکلات و دشمنی‌های فعلی موجود را نیز حل کند.

3 - اینترنت اشیا (Internet of things) و هوش مصنوعی آگاهی بیشتر بشر از دنیای اطراف و تأثیر رفتارشان بر دنیا را در پی دارد. «شبکه اشیا» امکان ارتباط بین دستگاه‌های مختلف را فراهم می‌سازد. برای نمونه با به اشتراک گذاری خودکار اطلاعات از وسایل خانگی نظیر یخچال می‌توان از محتویات آن باخبر شد یا با تنظیم سیستم گرمایشی و سرمایشی خانه، بر میزان بهره‌وری در مصرف انرژی افزود. هوش مصنوعی نیز کاربردهای شگفت‌انگیزی خواهد داشت. برای نمونه خودروهای بدون راننده یا سیستم‌های هوشمند تشخیص پزشکی را باید از جمله این کاربردهای هوش مصنوعی دانست.

4 - واقعیت افزوده هر چه بیشتر در دستگاه‌های پوشیدنی نظیر عینک گوگلی جای می‌گیرد. این فناوری کاربردهای بسیار گسترده‌ای در زندگی روزمره خواهند داشت. بهره‌گیری از واقعیت افزوده در خودروها می‌تواند مانع تصادفات و تلفات جاده‌ای شود. بهره‌گیری از ابزارهایی نظیر عینک گوگلی یا ساعت‌های هوشمند می‌تواند نقش مهمی در پایش سلامت فرد و در نتیجه ارتقای سلامت عمومی جامعه داشته باشد.

5 - افزایش آگاهی اجتماعی از تحولات محلی و جهانی از دیگر تأثیرات اینترنت بر زندگی بشر خواهد بود. تحولات صورت گرفته در کشورهای عربی که در اصطلاح «بهار عربی» نامیده شده و به سقوط رژیم‌های وابسته و خودکامه را در این کشورها انجامیده می‌توان از جمله مهم‌ترین اثرات تبادل اطلاعات در شبکه جهانی دانست. به این ترتیب می‌توان پیش‌بینی کرد اینترنت بتواند زمینه آگاهی اقشار مختلف جامعه و در نتیجه گسترش مردمسالاری را هر چه بیشتر فراهم سازد.

6 - گسترش اینترنت و شبکه‌های اجتماعی به معنای کمرنگ تر شدن مرزهای جغرافیایی خواهد بود. در واقع اینترنت و به طور کلی روند جهانی سازی مفهوم سنتی دولت - ملت را با چالش‌های جدیدی روبه‌رو می‌سازد، زیرا افراد با علایق مشترک در سراسر دنیا به نوعی می‌توانند نوعی ملت مجازی را تشکیل دهند.

7 - در چند سال آینده به احتمال زیاد اینترنت با تغییرات ساختاری زیادی روبه‌رو می‌شود. ممکن است شبکه یکپارچه جهانی به چند شبکه مجزا ولی متصل به هم تبدیل شود. نگرانی از تسلط قدرت‌های جهانی و بویژه ایالات متحده بر شاهراه‌ها و زیرساخت‌های عمده اینترنت را باید اصلی‌ترین دلیل گسترش چند شبکه اینترنت به جای یک شبکه واحد دانست.

8 - اینترنت سبب شکل‌گیری تحولی بنیادین در آموزش و پرورش می‌شود. گسترش مدارس و دانشگاه‌های مجازی و نیز ارائه

دروس به صورت آنلاین نه تنها می تواند فرصت های برابر را برای اقشار مختلف مردم به منظور ادامه تحصیل در سطوح مختلف (از ابتدایی گرفته تا دانشگاه) فراهم سازد، بلکه حتی هزینه های آموزش و پرورش را نیز به طور قابل توجهی کاهش می دهد. امکان مشارکت گسترده تر در حوزه تهیه محتوای آموزشی و بحث و گفت و گوی بیشتر در این خصوص نیز بر کیفیت سیستم های آموزشی می افزاید.

9 - شکل گیری قوانین و مقررات جدید به دلیل گسترش اینترنت می تواند موجب نارضایتی برخی افراد و گروه ها و حتی بروز خشونت شود.

10 - امکان گسترش نقض حقوق انسانی و زیر پا گذاشتن اصول اخلاقی را می توان یکی از پیامدهای گسترش استفاده از اینترنت دانست. کلاهبرداری، ترویج خشونت، هرزه نگاری و همچنین تولید و پخش انواع ویروس، تروجان و بدافزار را باید از مهم ترین پیامدهای ناگوار گسترش اینترنت دانست.

11 - دولت ها و سازمان های بزرگ برای مقابله با این تهدیدات، قوانین و مقررات جدیدی را وضع خواهند کرد. با این که این قوانین تا حدی می تواند موفق باشد، اما همچنان راه های میانبری برای عبور از آن وجود خواهد داشت. از آن مهم تر این که برخی دولت ها ممکن است از شرایط موجود سودجویی کرده و به بهانه تامین امنیت و حریم خصوصی در زندگی کاربران دخالت کنند. جاسوسی سازمان امنیت ملی آمریکا از میلیون ها شهروند این کشور و نیز بسیاری از کشورهای دنیا را باید نمونه آشکار این سوءاستفاده دانست.

12 - کاربران همچنان مساله حریم خصوصی را نادیده گرفته و دسترسی به اطلاعات و به اشتراک گذاری آن را مهم تر تلقی خواهند نمود. برای نمونه درست همان طور که امروز کاربران فیسبوک با وجود آگاهی از دسترسی سازمان های امنیتی ایالات متحده به اطلاعات آنها همچنان به حضور در این شبکه ادامه می دهند، در آینده نیز باید شاهد این تداوم این رویه بود.

13 - سرعت تغییرات در شبکه جهانی و شکل گیری روندهای جدید به حدی سریع است که نباید انتظار واکنش سریع به آن از سوی کارشناسان و سازمان ها را داشت.

14 - بسیاری از افراد از اثرات گسترده شبکه جهانی بر زندگی روزمره و شبکه های ارتباطی آگاه نیستند. به هر حال دامنه اثرات اینترنت بر این حوزه ها بسیار بیشتر خواهد بود.

15 - پیش بینی دقیق آینده می تواند راه حل اندیشی برای آینده و چالش های پیش رو را تسهیل کند. درواقع با شناسایی فرصت ها و تهدیدها و فراهم کردن زمینه بهره گیری درست از موارد مثبت رویارویی موثر با تهدیدات پیش رو می توان آینده را به شکل دیگری رقم زد. / ضمیمه کلیک

صالح سپهری فر